Teknologiateollisuus

20.2.2019

Kirjallinen asiantuntijalausunto eduskunnan ympäristövaliokunnalle:

MUISTIO 05.02.2019

YM2019-00038

Suomen ennakkovaikuttaminen EU:n ilmastopolitiikkaan

Teknologiateollisuus kiittää mahdollisuudesta lausua E-kirjeestä, joka koskee Suomen ennakkovaikuttamista EU:n ilmastopolitiikkaan. Pidämme muistiossa tehtyjä linjauksia oikean suuntaisina ja kannatamme niiden hyväksymistä. Lisäksi esitämme seuraavassa muutamia täydentäviä huomioita:

1. EU:n ilmastopolitiikan tilannearvio

Valtioneuvoston kirjeen E 100/2018 mukaan Suomi pitää keskeisenä, että EU:n ilmastotavoitteet asetetaan siten, että EU osaltaan myötävaikuttaa Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseen ja etenkin lämpenemisen rajoittamiseen 1,5 asteeseen. EU:n osalta tämä tarkoittaa nettonollapäästöjen saavuttamista vuoteen 2050 mennessä.

Teknologiateollisuus on sitoutunut Suomen tavoin Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseen ja etenkin lämpenemisen rajoittamiseen 1,5 asteeseen sekä siitä seuraavaan nettonollapäästöjen saavuttamiseen vuoteen 2050 mennessä.

EU toimittaa Pariisin ilmastosopimuksen sihteeristölle päivitetyn kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteensa vuoden 2020 aikana. EU siis laatii jäsenvaltioidensa puolesta yhteisen päästövähennystavoitteen, jonka asettamisessa Suomen on oltava aktiivisesti mukana. Asettaminen tapahtuu Suomen puheenjohtajuuskauden aikana.

EU:n komissio julkisti vuoden 2018 marraskuussa tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin visio vauraasta, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta”. Tiedonanto sisälsi kahdeksan erilaisista toimenpiteistä koostuvaa skenaariota, joista jokainen päätyi EU:n hiilineutraalisuuteen vuoteen 2050 mennessä.

Teknologiateollisuuden mielestä skenaarioiden yhdistelmällä, jossa on koottu yhteen uusiutuvien energialähteiden edistäminen, energiatehokkuuden parantaminen ja vähähiiliset teknologiat kustannustehokkaalla tavalla, hiilineutraalisuustavoite on mahdollista saavuttaa vuoteen 2050 mennessä. Suomessa vastaava skenaariotyö on meneillään pitkän aikavälin ilmasto-ohjelman (PITKO) valmistelussa ja alustavat tulokset viittaavat samaan lopputulokseen.

2. Suomen tavoitteet

Edistyminen EU:n pitkän aikavälin strategian ja etenkin 2050 nettonollatavoitteessa sovun saavuttamisessa on Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella keskeinen ilmastopolitiikan prioriteetti. Teknologiateollisuus on asiasta samaa mieltä.

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

EU:n pitkän aikavälin strategian osalta E-kirjeessä mainitaan: ”Suomi katsoo, että kunnianhimoinen ilmastopolitiikka luo pohjaa niin EU:n kuin Suomenkin kilpailukyvyn edistämiselle”.

Teknologiateollisuus katsoo, että kunnianhimoinen ilmastopolitiikka edistää uuden vähähiilisen teknologian käyttöönottoa EU-maissa ja samalla suomalaiselle teknologiateollisuudelle avautuu uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Suomella on erityisosaamista älykkäissä sähköverkoissa, kaukolämpöteknologiassa, yhdistetyssä lämmön ja sähkön tuotannossa, energiatehokkaissa prosesseissa ja laitteissa, bioenergiassa sekä kiertotalouden ratkaisuissa.

On syytä kuitenkin huomata, että EU:n yksipuolisesti kiristyvä ilmastopolitiikka heikentää globaaleilla markkinoilla toimivan energiavaltaisen teollisuuden toimintaedellytyksiä, koska kilpailevissa maissa kuten Kiinassa, Intiassa, Etelä-Koreassa ja Yhdysvalloissa ei ole samantasoisia ilmastopoliittisia vaatimuksia. Tällöin on vaarana, että eurooppalainen teollisuus menettää markkinaosuuksiaan ja tuotantoa siirtyy kilpailijamaihin, joissa on suuremmat hiilidioksidipäästöt tuotetonnia kohti, minkä seurauksena päästöt kasvavat globaalisti. Tästä syystä päästökauppadirektiiviin on säädetty hiilivuotouhan alaisille teollisuudenaloille päästöoikeuksien ilmaisjako ja päästökauppakompensaatio.

Teknologiateollisuuden mielestä EU:n päästövähennystavoitteen mahdollisen kiristämisen jälkeen on entistäkin tärkeämpää, että Suomessa nostetaan päästökauppakompensaatio EU-säädösten sallimalle enimmäistasolle.

3. EU:n 2030 päästövähennystavoitteen päivittäminen

E-kirjeessä todetaan: ”Kokonaistavoitteen noston tuomat lisäpäästövähennykset tulisi kohdistaa pääosin päästökauppasektorille”.

Teknologiateollisuuden mielestä tämä on oikea suunta, koska taakanjakosektorin keinot päästöjen vähentämiseksi ovat Suomessa erittäin kalliita. Esimerkiksi uusiutuvien liikennepolttoaineiden 30 prosentin sekoitusvelvoite vuoteen 2030 mennessä johtaa vältetyn hiilidioksiditonnin hinnan nousuun yli 120 euroon, kun päästöoikeuden hinta nykyään on noin 25 euroa/tonni.

Päästökaupan vahvistaminen

Teknologiateollisuuden mielestä päästökauppa on tehokas ja markkinaehtoinen keino päästöjen vähentämiseksi. Liikenteen sähköistyminen ja rakennusten lämmitys ja jäähdytys lämpöpumpuilla siirtävät päästöjen vähentämistoimia taakanjakosektorilta päästökauppasektorille, mitä on pidettävä myönteisenä kehityssuuntana. Sähköistyminen alentaa energiasetorin päästöjä, koska Suomessa noin 80 prosenttia sähköstä tuotetaan jo nyt ilman nettopäästöjä. Uusiutuvien energialähteiden osuuden ennustetaan tulevaisuudessa edelleen kasvavan, mikä on myönteistä, koska hinnaltaan kilpailukykyisen nettopäästöttömän sähkön riittävä tarjonta on avainasemassa siirryttäessä hiilineutraaliin yhteiskuntaan.

Kansainvälinen yhteistyö

E-kirjeessä todetaan: ”Suomi korostaa, että EU:n tulee jatkaa aktiivisesti yhteistyötä etenkin muiden suurten talouksien kanssa.” ja ”…EU:n päästökauppajärjestelmän linkittämistä muihin vastaaviin alueellisiin järjestelmiin tulee edistää…”

Teknologiateollisuus kannattaa toimenpiteitä globaalin hiilidioksidipäästöjen hinnoittelumekanismin aikaansaamiseksi, johon päästökauppa- ja muiden päästöjen rajoitusjärjestelmien linkittämisellä pyritään. Lisäksi olisi saatava hiilidioksididumppaus estettyä kansainvälisen kaupan pelisääntöjen puitteissa. Suomen tulee aktiivisesti edistää pyrkimyksiä WTO-prosessin kehittämiseksi, jotta hiilidioksididumppaus voitaisiin torjua ja sanktioida WTO-prosessin puitteissa. Suomi voisi EU:n puheenjohtajakaudellaan olla asiassa aloitteellinen, jotta hiilidioksididumppauksen torjunta saataisiin seuraavan WTO-ministerikokouksen esityslistalle Astanassa vuonna 2020.

”Suomi pyrkii edistämään tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiorahoituksen lisäämistä vähähiilisen teknologian edistämiseen, ilmastonmuutoksen torjuntaan ja ilmastokestävyyden lisäämiseen sekä ilmastoratkaisujemme viennin edistämiseen.”

Teknologiateollisuus pitää tätä linjasta erittäin tärkeänä ja on omalta osaltaan valmis yhteistyöhön ja tarjoamaan ratkaisuja ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Teknologiateollisuus pitää erittäin kannatettavana sitä, että Suomen ja EU:n ilmastopolitiikan keskeiseksi periaatteeksi tunnistetaan kustannustehokkuus ja ennustettavuus. Kannatammekin CLC:n omassa lausunnossaan tekemää ehdotusta, jonka mukaan Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella käynnistetään selvitystyö ilmastopolitiikan kansainvälisen systeemisen ratkaisun toteuttamismahdollisuuksista vuoden 2030 jälkeen.

Lisätietoja:

Martti Kätkä
Johtava asiantuntija, energiapolitiikka
p. 050 380 4496, martti.katka(at)teknologiateollisuus.fi